

Frogner menighetsmøte 5. september 2021

JUSTERT ORDNING FOR HOVEDGUDSTJENESTEN I FROGNER MENIGHET

Kirkemøtet vedtok i 2019 (sak 05/19) Justert av ordning for hovedgudstjenesten. Den justerte ordningen skal innføres i Frogner menighet 1.søndag i advent 2021. Frist for å sende den tjenestevei til biskop er 15. oktober.

Som ved innføringen av lokal grunnordning 2012 er det menighetsrådet, de ansatte og menigheten (menighetsmøtet) som skal ta stilling til lokal utforming av hovedgudstjenesten. Det gjøres ved å velge mellom de varianter som finnes i liturgien som er vedtatt av Kirkemøtet. Menigheten skal også ta stilling til bruk av liturgisk musikk. Det er også ønskelig at man drøfter årsplan for gudstjenestefeiring i lys av biskopens forordning.

Menighetsrådet skal sende fullstendig utskrift av hovedgudstjenesten tjenestevei. På <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/for-medarbeidere/liturgier/> finnes kirkemøtets vedtatte ordning for hovedgudstjenesten. Den kan lastes ned og redigeres i samsvar med menighetsrådets vedtak. Dette endelige dokumentet sendes biskopen. Det tidligere utsendte skjemaet kan brukes, men er vanskeligere å redigere.

Uttalelser fra menighetsmøtet, fra et eventuelt mindretall i menighetsrådet og eventuelt fra soknepresten følger saken. Dersom den lokale ordningen avviker fra den vedtatte ordningen, må menighetsrådet søke biskopen om godkjenning. Endringene er kort sammenfattet:

- En strukturell endring er at høymessen nå er inndelt i 4, og ikke i 5 hoveddeler, som det var i 1977- og i 2011-ordningene. Nå inngår forbønnsdelen i Ordets del.
- Menigheten står (som en hovedregel) under inngangssalme og Hilsen.
- Medliturger får en tydeligere rolle gjennom hele gudstjenesteforløpet.
- Samlingsbønn er fortsatt et obligatorisk ledd, men kan eventuelt bes av alle, hvis ikke syndsbekjennelsen (som skal fremsies av alle) er lagt til innledningsdelen. De tre mest brukte samlingsbønnene kan også bes med kirkeårsvariable ledd.
- Flere syndsbekjennelser er tatt bort, og to nye tatt inn.
- Dagens bønn er et valgfritt ledd.
- I evangelieleddet er hallelujaomkved videreført, men det kan også være en salme eller et salmevers som inneholder halleluja.
- Forbønnene er blitt språklig bearbeidet, og en rekke nye menighetssvar til bønnene er tatt inn. 4 av disse er tatt inn i den fortløpende ordningen, mens resten er tatt inn i et eget vedlegg i ordningen.
- Siden 2011 har noter til prefasjonsbønnen kun vært tilgjengelig i Liturgisk musikkpermen. Nå kommer notene i prestenes alterbok.
- Det er i alt 7 nattverdbønner i den nye ordningen. Bønnene fra 2011 er bearbeidet og har fått en mer lik struktur, ved at epiklesen for elementene og kommunionsepiklesen er atskilt, slik at den første bes før innstiftelsesordene, mens den andre bes etter innstiftelsesordene. I den korteste nattverdbønnen, som kan brukes når det f.eks. er mange dåp eller andre tidkrevende elementer i

gudstjenesten, er begge epiklesene slått sammen, før innstiftelsesordene. I tillegg er nattverdbønnen fra 1992, «Johannesordningen», tatt inn som et alternativ.

Gudstjenesteutvalget i Frogner menighet behandlet i sitt møte 18.05.21 utkast til justert ordning for menighetens hovedgudstjenester. Utvalget foreslår mindre endringer i dagens hovedgudstjeneste. Endringen i Frogner i forhold til gjeldende grunnordning, kan kort sammenfattes:

- Forberedelse med informasjon og dagens gudstjeneste utgår som fast ordning
- Samlingsbønn 9. Samlingsbønn med kirkeårsvariable ledd (s. 172-176 i Gudstjenesteboken)
- Syndsbekjennelse variant c (s. 17 i Gudstjenesteboken)
- Dagens bønn kan være med, man kan også utelates
- Musikken i gudstjenestens ordinarielledd er hentet fra Den norske kirkes godkjente serier. I vårt forslag blandes ulike serier. Bortsett fra hallelujavers og menighetssvar under forbønn, er melodiene de samme som i menighetens vedtatte grunnordning. Dvs. melodier fra høymesseliturgien av 1977
- Hallelujaomkved i forbindelse med evangelielesningen. N13: 977.5 (Vedlagt)
- Evangelieprosjon der Bibelen/Tekstboken bæres frem til midten av koret og evangeliet leses derfra, eventuelt med to lysbærere
- Normalt brukes ferdig formulerte forbønner. En justert versjon av Formulert forbønn 2 (s 218 i Gudstjenesteboken) foretrekkes, men også andre forbønner og litanier kan brukes
- Nytt menighetssvar tas i bruk: «Herre, vår Gud, hør oss når vi ber.» Alternativ 4 (s. 48 i Gudstjenesteboken) Johan Varen Ugland. (Vedlagt)
- Ny bønn i forbindelse med at vi minnes de døde, (s. 49 i Gudstjenesteboken)
- Fredshilsen uten at håndtrykk nødvendigvis inngår
- Tre alternative nattverdbønner: D, E og F (s. 98-136 i Gudstjenesteboken) kan benyttes
- Utdelingsordene er: Dette er Jesu *legeme*. Dette er Jesu blod. Menigheten søker om å få bruke *legeme* også i Innstiftelsesordene VERBA og i tilsigelsesordene: «...nå gitt oss sitt *legeme* og sitt blod». Dersom dette ikke godkjennes, brukes *kropp* alle steder.
- Som takkebønn benyttes. Den som står i dagens grunnordning: «Vi takker deg himmelske Far...» er den normale (messes). «Vi takker deg visdommens Gud...» (s. 160 i Gudstjenesteboken), kan også benyttes.

Menighetsrådet behandlet Søknad om justert ordning for hovedgudstjenesten i sitt møte 7. juni 2021 (MR 37/21) og gjorde følgende vedtak:

Vedtak: Gudstjenesteutvalgets forslag til justert ordning for hovedgudstjenesten i Frogner menighet legges frem for menighetsmøtet 5. september for innspill.

Ordning for hovedgudstjeneste i Frogner menighet

i. Samling

1 Forberedelse

Kirkerommet er åpent en stund før gudstjenesten, med anledning til stillhet, lystenning og bønn.

Klokkeringing

(Her eller etter ledd 3 Hilsen kan det i noen tilfeller være

Kort informasjon om dagens gudstjeneste ved medliturg eller liturg.

Informasjonen avsluttes med:/Alternativt sies bare:

ML/L | La oss være stille for Gud.

Stillhet Tre klokkeslag)

Et stjernetegn (*) er satt til ledd der menigheten som hovedregel står.

* 2 | Inngangssalme

Som preludium kan det fremføres vokal- eller instrumentalmusikk som svarer til dagens karakter. Dette skjer normalt som forspill til salmen.

Det kan være prosesjon under preludiet/forspillet og/eller inngangssalmen. Prosesjonskors bæres først i prosesjonen. Lys, tekstbok, dåpsvann, brød og vin kan også bæres inn.

Hvis brød og vin ikke er satt fram på et eget sidebord, eller på alteret før gudstjenesten, bæres det inn i prosesjonen og settes på sidebordet eller på alteret.

Menigheten står under prosesjon, Inngangssalme og Hilsen.

* 3 | Hilsen

Når det er dåp i hovedgudstjenesten, velges et av de to første inngangsordene. Før de to første alternativene til inngangsord kan liturgen si: **Kjære menighet:**

L | Nåde være med dere og fred
fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

Menigheten setter seg.

Om kort informasjon om dagens gudstjeneste ikke er gitt under ledd 1, kan den gis her.

4 | Samlingsbønn

ML | La oss be.

ML | Hellige Gud, vi er samlet for ditt ansikt for å møte din kjærlighet og sannhet.

Send oss din Ånd og gjør oss åpne for det du vil gi oss. La ditt ord slå rot i våre hjerter, så Kristus lever i oss, og vi blir ett i deg og tjener deg i alle ting.

Med kirkeårsvariable ledd, (se s. 172-176 i Gudstjenesteboken)

I adventstiden:

Hellige Gud, vi er samlet for ditt ansikt for å møte din kjærlighet og sannhet.

Vi venter på Jesus Kristus

Han kommer for å bryte mørkets makt

Send oss din Ånd og gjør oss åpne for det du vil gi oss. La ditt ord slå rot i våre hjerter, så Kristus lever i oss, og vi blir ett i deg og tjener deg i alle ting.

ML | Gud, vi ber.

A | Amen.

5 | Syndsbekjennelse

Følger her

Syndsbekjennelsen innledes med:

L | La oss bøye oss for Gud og be om tilgivelse.

Kort stillhet

Liturgen kneler under syndsbekjennelse og stillhet. Også menigheten kan knele.

Alternativ c

A / *Gud, du kjenner og elsker oss alle. Du vil at vi skal ta vare på hverandre og på jorden.*

Vi vet at vi svikter og gjør deg imot. Tilgi oss og hjelp oss, for Jesu skyld.

Til enkelte gudstjenester kan det brukes andre syndsbekjennelser enn disse fem alternativene. Bønnen kan hentes fra ulike kilder, eller utformes lokalt.

6 | Bønnerop KYRIE og 7 Lovsang GLORIA

Kyrie og Gloria synges.

Gloria kan utelates i fastetiden.

6 Kyrie 1a - fra 1977-liturgien, allmenn fest og faste

A | Kyrie eleison. Gud Fader, miskunne deg. Kriste eleison. Herre Krist, miskunne deg. Kyrie eleison. Hellig Ånd, miskunne deg.

7 Gloria 1a - fra 1977-liturgien, allmenn fest

L/ML | Ære være Gud i det høyeste

A | og fred på jorden blant mennesker som Gud har glede i. Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Ved kort form: Amen.

Ved fullstendig form (Laudamus):

ML | Vi hyller deg for din store herlighet, Herre Gud, himmelske konge, allmechtige Fader.

M | Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

ML | Herre, Guds enbårne Sønn, Jesus Kristus,

Guds Lam som bærer verdens synder, miskunne deg over oss. Du som sitter ved Faderens høyre hånd, hør vår bønn.

M | Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

ML | For du alene er hellig, du alene er Herren, du alene er Den høyeste, Jesus Kristus, med Den hellige ånd i Faderens herlighet.

M | Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg. Amen.

eller gloria 1c

Salmen Måne og sol (N13: 240), eventuelt med innledningen:

L/ML | Syng for Herren, pris hans navn. Forkynn fra dag til dag hans frelse.

Dåp i hovedgudstjenesten skjer normalt her.

8 | Dagens bønn

Dagens bønn kan utelates. Bønnen synges eller fremsies.

Se Dagens bønn.

Bønnen innledes med:

L | La oss alle be.

Bønnen avsluttes med at menigheten sier eller synger (synges når bønne synges):

M | Amen.

ii. Ordet

I andre hovedgudstjenester enn høymessen kan det være to lesninger, eller én

lesning (evangeliet). Da kan ledd 10 Bibelsk salme / Salme falle bort. Menigheten står under evangelielesningen og sitter under de øvrige lesningene.

L/ML | La oss høre Herrens ord.

9 | Første lesning

Fra Det gamle testamentet

ML | Det står skrevet i/hos ...

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

10 | Bibelsk salme / Salme

Det kan synges en bibelsk salme eller en annen salme, være korsang eller kort stillhet mellom lesningene.

11 | Andre lesning

Fra Det nye testamentet utenom evangeliene

ML | Det står skrevet i ...

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

*12| Evangelium

Halleluja

Evangelielesningen innledes med hallelujaomkved eller et salmevers med hallelujaomkved.

Det kan være evangelieprosjon. Den som bærer boken kan ledsages av lysbærere.

Tekstbok/Bibel bæres frem til midten av koret.

Hallelujaomkved fra N13: 977.5 (Vedlagt)

I fastetiden kan halleluja erstattes av et sunget svarledd som innholdsmessig svarer til fastetiden (tractus). Som tractus kan for eksempel disse salmene synges: N13: 926, 927, 928, 931, 932 og 939. Fortrinnsvis N13: 927.

Evangelielesning

L/ML | Det står skrevet i evangeliet etter ...

Lesningen avsluttes med:

L/ML | Slik lyder det hellige evangelium.

Respons

Hallelujaomkved gjentas, eller det synges en kort salme eller et annet svarledd ved menighet eller kor. På førstedager kan det synges et høytidsvers som respons (N13: 41, 193, 228). (Vedlagt)

13| Preken

Predikanten preker over evangelieteksten eller annen oppsatt prekentekest.

Prekenen kan avsluttes med en av disse lovprisningene:

L | Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd,
som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.

eller

L | Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd: Vår skaper, frigjører og livgiver.

Etter prekenen kan det gis tid til stillhet, en kort salme eller meditatív musikk.

14 | Salme

Salmen kan falle bort dersom trosbekjennelsen synges.

*15 | Trosbekjennelse CREDO

Trosbekjennelsen synges eller fremsies..

Dersom det er dåp i gudstjenesten, kan trosbekjennelsen utelates her. Eventuelt kan det synges en trosbekjennessalme.

ML/L | La oss bekjenne vår hellige tro.

A | Jeg tror på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper.

Jeg tror på Jesus Kristus,
Guds enbårne Sønn, vår Herre,
som ble unnfanget ved Den hellige ånd, født av jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, fór ned til dødsriket,
stod opp fra de døde tredje dag, fór opp til himmelen,
sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen
for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den hellige ånd, en hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes
forlatelse, legemets oppstandelse

og det evige liv.

Amen. *Den apostoliske trosbekjennelse.*

eller

A | Vi tror på én Gud, den allmektige Far,
som har skapt himmel og jord, alt synlig og usynlig.

Vi tror på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn,
født av Faderen før alle tider, Gud av Gud, lys av lys,
sann Gud av sann Gud, født, ikke skapt,
av samme vesen som Faderen. Ved ham er alt blitt skapt.
For oss mennesker og til vår frelse steg han ned fra himmelen,
og ved Den hellige ånd og av jomfru Maria ble han menneske av kjøtt og blod.
Han ble korsfestet for oss under Pontius Pilatus, led og ble begravet,
oppstod den tredje dag etter Skriftene og fór opp til himmelen,
sitter ved Faderens høyre hånd, skal komme igjen i herlighet for å dømme levende og døde,
og hans rike skal være uten ende.

Vi tror på Den hellige ånd, som er Herre og gjør levende,
som utgår fra Faderen og Sønnen,
tilbes og æres sammen med Faderen og Sønnen, og som har talt gjennom profetene.
Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke.

Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse og venter de dødes oppstandelse
og et liv i den kommende verden. Amen. *Den nikenske trosbekjennelse.*

16 | Kunngjøringer

Kan legges her eller et annet sted i gudstjenesten, eller formidles til menigheten på annen måte.

18 | Forbønn for kirken og verden

Se forbønnstemaer, forbønnsmodeller, formulerte forbønner og litanier.

Forbønnen kan utformes lokalt, eller en kan bruke ferdig formulerte bønner. Forbønnen ledes fortrinnsvis av en medliturg. De enkelte bønneavsnitt kan leses av flere.

I fastetiden brukes litaniet i NS: 980.1. Fredslitaniet NS: 982.1 kan også benyttes. Det samme gjelder de andre forbønnsvariantene i Gudstjenesteboken for Den norske kirke

Forbønn 2 (Noe justert)

ML/L | Allmektige, evige Gud, vi takker deg og priser ditt hellige navn, for du er god og din barmhjertighet tar aldri slutt.

Vi ber for den verdensvide kirke. Gi enhet mellom alle troende.

La evangeliet ha fremgang i alle land. Styrk alle som strider troens gode strid. (Aktuelle bønneemner kan nevnes) Hold oss fast i din sannhet.

Det ber vi deg om, Gud.

M | Menighetssvar: Herre, vår Gud, hør oss når vi ber.

ML/L | Vi ber for menigheten vår.

Styrk oss gjennom Ordet og sakramentene.

Gi oss mot og vilje til å tjene deg i ord og handling.

Hold din vernende hånd over barn og unge og kall oss alle til et liv i tro og tjeneste. (Aktuelle bønneemner kan nevnes)

Forny oss i din nåde. Det ber vi deg om, Gud.

M | Menighetssvar: Herre, vår Gud, hør oss når vi ber.

ML/L | Vi ber for mennesker som har det vondt, for syke og ensomme,

for hjemløse,

for flyktninger og krigsofre,

for alle som lider urett og er undertrykt,

og for dem som nylig er kommet til landet vårt.

(Aktuelle bønneemner kan nevnes) Hjelp oss å verne om menneskets verd fra livets begynnelse til livets slutt.

Det ber vi deg om Gud.

M | Menighetssvar: Herre, vår Gud, hør oss når vi ber.

ML/L | Vi ber for vår verden.

Bevar alle jordens folk fra flom og tørke og velsign oss med godt og tjenlig vær.

Styrk vår vilje

til å ta vare på jorden.
Gi fred og frihet for folk og nasjoner
og rettferdighet i samfunn, arbeidsliv og skole.
Velsign våre fellesskap
og gi oss evne og vilje til å dele rettferdig.
(Aktuelle bønneemner kan nevnes)

Vi vil nå i stillhet legge frem for deg det hver av oss har på hjertet
Pause

Gi oss din fred.

Det ber vi deg om, Gud.

M | Menighetssvar: Herre, vår Gud, hør oss når vi ber. Amen

Forbønnen kan innledes med:

ML/L | La oss be for kirken og verden.

Menighetssvar

Etter hvert bønneavsnitt følger et menighetssvar, sunget eller lest. Menighetssvar, alternativ 4 i Gudstjenestebok for Den norske kirke, s. 48, Johan Varen Ugland. (Vedlagt)

M | Herre, vår Gud, hør oss når vi ber. Etter siste bønneavsnitt synger alle Amen.

Vi minnes de døde og ber for de sørgende

Forbønnen kan avsluttes med at menigheten minnes dem som er døde, og som det er holdt gravferd for siden sist menigheten var samlet.

ML/L | Vi reiser oss og minnes dem i vår menighet det er holdt gravferd for siden sist vi var samlet.

Menigheten reiser seg. Navnene til de avdøde leses opp. Kort stillhet.

ML/L | Nå er livet gjemt hos Gud. Vi overgir alt til ham. Håpet er tent i liv og død. Ingen er glemt av Gud. (N13: 872,5, T Svein Ellingsen)

Deretter kan denne eller en lignende bønn bes:

ML/L | Barmhjertige Gud, trøst de sørgende og vær dem nær i tiden som kommer.

Her kan menighetssvaret fra forbønnen gjentas.

Bønnevandring skjer som hovedregel under forbønnen i gudstjenesten (ledd 18), men kan eventuelt skje samtidig med nattverdutdelingen, når en felles forbønn er bedt i forbønnsdelen. Om det bes en bønn for dem som har deltatt på ulike bønnevandringsstasjoner, kombineres ikke denne bønnen med Takkebønn for nattverden etter måltidet.

19 | Takkoffer

Menighetens takkoffer kan samles inn her eller under ledd 20, eventuelt under ledd 27.

Under takkofferet synges nattverdsalmen eller det kan fremføres egnet instrumental- eller vokalmusikk. Innsamlingen kan skje i kirkebenkene eller ved at man går rundt alteret.

Takkofferet avsluttes med:

L | Evige Gud, din er jorden og det som fyller den. Alt vi eier tilhører deg. Av ditt eget gir vi deg tilbake.

A eller **L** | **Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen.**

Om nattverd ikke inngår i hovedgudstjenesten, fortsetter liturgien med ledd 24.

iii. Nattverd

20 | Forberedelse av måltidet

Nattverdsalme

Menighetens takkoffer kan samles inn her eller under ledd 19, eventuelt under ledd 27. Innsamlingen kan skje før salmen synges eller mens den synges.

Bordet dekkes. Brød legges på disken og vin helles i begeret.

Ofringen avsluttes med:

L | Velsignet er du, Gud. Din er jorden og alt som fyller den. Av ditt eget gir vi deg tilbake. Foren din kirke av alle folkeslag og tungemål. Likesom kornet er blitt ett i brødet og druene i vinen, så gjør oss til ett med hverandre og med Herren Jesus Kristus.

A eller **L** | **Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen.**

*21 | Takksigelse og bønn

Nattverdbønn d (Bygger på Emmausfortellingen, Luk 24)

Hilsen PREFASJONSDIALOG

L synger eller sier | Herren være med dere.

M reiser seg og synger | *Og med deg være Herren.*

L | Løft deres hjerter.

M | Vi løfter våre hjerter til Herren.

L | La oss takke Herren vår Gud.

M | *Det er verdig og rett.*

Innledende lovprisning Prefasjon

Liturgen vender seg mot alteret og synger eller fremsier kirkeårets prefasjon, eller følgende ord:

L | Vi priser deg, evige Gud, du som har skapt verden og alt som er i den. Det er i deg vi lever, beveger oss og er til. Sammen med din menighet i himmelen og på jorden lovsynger vi ditt hellige navn:

Hellig SANCTUS

A synger | Hellig, hellig, hellig, er Herren Sebaot. All jorden er full av din herlighet. Hosianna i det høyeste. Velsignet være han som kommer i Herrens navn. Hosianna i det høyeste.

L/ML synger eller sier | Vi takker deg, all godhets kilde. Du sendte din Sønn. Han ble korsfestet og stod opp fra de døde. Han åpnet skriftene og åpenbarte seg for sine venner da han brøt brødet og gav dem.

L | Nå ber vi deg: La din hellige Ånd komme over brødet og vinen, så våre øyne åpnes, og vi kjenner ham igjen som vår korsfestede og oppstandne Frelser.

Innstiftelsesordene VERBA

L | Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er ~~min kropp~~ **mitt legeme** som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han begeret etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av det! Dette beger er den nye pakt i mitt blod, som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

Mens ordene synges eller fremsies, eller etter hver del av innstiftelsesordene, løfter liturgen først brødet, deretter vinen.

Nattverdliturgien fortsetter med Fadervår.

Nattverdbønn e – (bearbeidet etter familiemessen fra 2003)

Hilsen PREFASJONSDIALOG

L synger eller sier | Herren være med dere.

M reiser seg og synger | *Og med deg være Herren.*

L | Løft deres hjerter.

M | *Vi løfter våre hjerter til Herren.*

L | La oss takke Herren vår Gud.

M | *Det er verdig og rett.*

Innledende lovprisning PREFASJON

Liturgen vender seg mot alteret og synger eller fremsier kirkeårets prefasjon, eller følgende ord: Gode Gud, du som holder himmel og jord i dine hender. Du har skapt oss i ditt bilde og gitt oss livet i gave. Sammen med englene og din menighet i himmelen og på jorden lovsynger vi ditt hellige navn:

Hellig SANCTUS

A synger | Hellig, hellig, hellig, er Herren Sebaot. All jorden er full av din herlighet. Hosianna i det høyeste. Velsignet være han som kommer i Herrens navn. Hosianna i det høyeste.

L/ML synger eller sier | Hellige Gud, vi takker deg for Jesus Kristus, verdens frelser. Han døde og stod opp igjen for å gi oss evig liv. Vi takker deg for dåpens gave, der vi blir født på ny, og for nattverden, der du samler oss som din store familie.

L | Vi ber deg: Send din hellige Ånd over brødet og vinen. Gjør oss til ett med hverandre og med Jesus Kristus.

Innstiftelsesordene VERBA

L | Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er ~~min kropp~~ **mitt legeme** som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han begeret etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av det! Dette beger er den nye pakt i mitt blod, som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

Mens ordene synges eller fremsies, eller etter hver del av innstiftelsesordene, løfter liturgen først brødet, deretter vinen.

L/ML synger eller sier | Gud, fyll oss med din Ånd. Ta oss alle i favn. La de små bli opphøyet og de sultne bli mett med gode gaver.

Liturgen og/eller ett eller flere barn synger eller sier:

Sammen med alle dine barn ber vi den bønn som din Sønn har lært oss:

Nattverdliturgien fortsetter med Fadervår.

Nattverdbønn f

(Denne korte nattverdbønnen kan brukes ved særskilte anledninger, for eksempel når det er mange som blir døpt i gudstjenesten).

Hilsen PREFASJONSDIALOG

L synger eller sier | Herren være med dere.

M reiser seg og synger | Og med deg være Herren.

L | Løft deres hjerter.

M | Vi løfter våre hjerter til Herren.

L | La oss takke Herren vår Gud.

M | *Det er verdig og rett.*

Innledende lovprisning PREFASJON

Liturgen vender seg mot alteret og synger eller fremsier kirkeårets prefasjon, eller følgende ord:

L | Gode Gud, du har skapt oss og kalt oss ved navn. Du åpner din hånd og metter alt som lever med det gode. Sammen med din menighet i himmelen og på jorden lovsynger vi ditt hellige navn:

Hellig SANCTUS

A synger / Hellig, hellig, hellig, er Herren Sebaot. All jorden er full av din herlighet. Hosianna i det høyeste. Velsignet være han som kommer i Herrens navn. Hosianna i det høyeste.

L /ML synger eller sier | Vi takker deg for Jesus Kristus, vår frelser. Han er det levende brød som kommer ned fra himmelen og gir verden liv.

L | Vi ber deg: Send din Ånd over oss og disse gaver, så vi kan ta imot Jesus Kristus i brødet og vinen.

Innstiftelsesordene VERBA

L | Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er ~~min kropp~~ **mitt legeme** som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han begeret etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av det! Dette beger er den nye pakt i mitt blod, som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

Mens ordene synges eller fremsies, eller etter hver del av innstiftelsesordene, løfter liturgen først brødet, deretter vinen.

L/ML sier | Sammen med alle dine barn ber vi den bønn som din Sønn har lært oss:

Nattverdliturgien fortsetter med Fadervår.

Alle nattverdbønnene fortsetter her

Fadervår

Synges normalt, kan også sies

Se Norsk Salmebok 2013 nr. 984.1 og 3 og 985.1 og 3.

A | Vår Far i himmelen! La navnet ditt helliges. La riket ditt komme.

La viljen din skje på jorden slik som i himmelen. Gi oss i dag vårt daglige brød, og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere. Og la oss ikke komme i fristelse, men frels oss fra det onde. For riket er ditt og makten og æren i evighet. Amen.

*22 | Nattverdmåltidet

Menigheten står helt til de første går fram til nattverd.

Fredshilsen PAX

L sier | Guds fred være med dere.

M | *Guds fred være med deg.*

Her kan en føye til:

L/ML | La oss hilse hverandre med et tegn på fred.

Menigheten hilser hverandre og sier «Guds fred» eller lignende ord.

Her kan følge

Brødsbrytelse

L | Brødet som vi bryter, gir oss del i Kristi kropp. Fordi det er ett brød, er vi alle én kropp.

Du Guds Lam AGNUS DEI

A synger | Du Guds Lam, som bærer verdens synder,

miskunne deg over oss.

Du Guds Lam, som bærer verdens synder, miskunne deg over oss.

Du Guds Lam, som bærer verdens synder, gi oss din fred.

L sier / Kom, for alt er gjort ferdig.

Invitasjonen kan alternativt gis før *Du Guds Lam* synges.

Utdeling

Under utdelingen kan det synges en eller flere salmer, eller det kan være korsang eller annen egnet musikk.

Utdelingsordet lyder slik:

Kristi *legeme*, gitt for deg. Kristi blod, gitt for deg.

Det er også anledning til å benytte utdelingsordene Dette er Jesu *legeme*. Dette er Jesu blod.

De som kommer fram og som viser at de ikke skal motta nattverden, velsignes av den som bærer brødet, med håndspåleggelse eller korstegning.

Liturgen kan si dette eller lignende ord:

Herren velsigne deg og bevare deg og føre deg til det evige liv.

Når det er utdeling med felles knefall, kommer fredsønsket enten etter hvert knefall eller til slutt.

Etter utdelingen:

L sier | Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sitt legeme og sitt blod som han gav til soning for alle våre synder.

A (eller L) | *Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv.*

L | Fred være med dere.

23 | Måltidets avslutning

Alteret ryddes. Beger og disk dekkes med nattverdklede.

Takkebønn

Her kan liturgen/medliturgen si eller synges:

L/ML | La oss takke og be.

En av de fire følgende takkebønnene bes, den første kan synges:

L/ML | Vi takker deg, himmelske Far, for dine velsignede gaver. Vi ber deg at du ved disse gavene vil bevare oss i troen på deg, forene oss i din kjærlighet og stadfeste i oss håpet om det evige liv, for Jesu Kristi skyld.

M | Amen.

iV. Sendelse

***24** | Salme

Salmen kan flyttes til Postludium/Utgangsprosesjon, ledd 27.

***25** | Velsignelse

Velsignelsesord som kan benyttes på andre hovedgudstjenester enn høymessen.

Velsignelsen synges eller fremsies.

Den enkelte kan gjøre korsets tegn etter velsignelsen.

nnledning til velsignelsen kan være:

Lovprisning BENEDICAMUS

L/ML synger eller sier | La oss prise Herren.

A | Gud være lovet. Halleluja. Halleluja. Halleluja.

L sier | Ta imot velsignelsen.

L | Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ✠

Menigheten kan synge:

M | Amen. Amen. Amen.

Tre ganger tre bøtteslag

***26** | Utsendelse

Dersom menigheten blir sittende under det etterfølgende postludiet, kan utsendelsesordene sies etter postludiet.

Her kan følge:

L/ML | Gå i fred. Tjen Herren med glede.

***27** | Postludium/Utgangsprosesjon

Dersom det er utgangsprosesjon, kan menigheten følge etter prosesjonen. I stedet for postludium kan det synges en salme mens menigheten går ut.

Etter gudstjenesten kan kirkerommet være åpent en stund, med anledning til stille bønn og ettertanke.

Oppdraget ved utsendelsen kan også følges opp med fellesskapssamling, soknebud og annen besøkstjeneste, forbønnsstjeneste og andre diakonale og misjonale handlinger.